

Joel - starozákonný biblický prorok, jeden z dvanástich malých prorokov; bol synom Fatuela; jeho pôsobenie sa podľa tradície kladie pred proroka *Amosa*; národu *Izraelitov* predpovedal tresty za nevďačnosť (krdle kobyliiek, záplavy) a vyzýval na pokánie; jeho dielo (rozsahom „malé“) bolo napísané okolo 400pr.Kr.; prináša proroctvo o biede zoslanej trestajúcim Bohom na ľudstvo aj o novej spáse človeka pokáním, na ktoré nie je neskoro ani v hodine hrôzy; pozri *Zoslanie Ducha Svätého*, *Turice* (Nový biblický slovník); *kobylky*; *JHVH*

Baleka v súvislosti s heslom *proroci*: Joel zobrazovaný s *rohom hojnosti*; pozri *atribúty*, *symbols*, *alegórie a prirovnania*

<https://www.google.sk/search?q=Joel+prophet&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=gO6QVdfZFoGqU9qUrdAN&ved=0CJABEIke>

Michelangelo: Prorok Joel (freska, Sixtínska kaplnka, 16.st.)

P. P. Rubens podľa Michelangela: Prorok Joel (čierny kameň a červená krieda, 17.st.)

Joest Jan - (†1519); tiež známy ako Ján Joest van Kalkara alebo Jan Joest van Calcar; holandský maliar z Kalkara alebo Wesel (obe teraz v Nemecku), známy pre svoje náboženské maľby; bol prakticky neznámy až do roku 1874, keď Canon Wolff a Dr. Eisenmann zistili jeho totožnosť; z jeho života, okrem obrazov, sa veľa nevie; bol syn Heinricha Joest a Katharina Baegert, sestry Derick Baegerta, ktorý bol pravdepodobne jeho prvým učiteľom; jeho najväčšie práce, scény zo života Krista, boli vyrobené medzi 1505 a 1508 pre hlavný oltár kostola v St. Nicholai v jeho rodnom meste Kalkar; Canon Wolff zistili, že v roku 1518, Joest pracoval v Kolíne nad Rýnom pre Hackeneg rodinu, pred odchodom do Talianska, kde navštívil Janov a Neapol

https://en.wikipedia.org/wiki/Jan_Joest

<https://www.google.sk/search?q=Jan+Joest+van+Calcar&espv=2&biw=1850&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwj544KOupHMAhVGiCwKHaLaCk8QsAQIIQ>

J. Joest: Vzkriesenie Lazára z Église de Kalkar (1505-1508)

joga, jogín - pozri *ahinsa*, *ásán/ásana*, *kušánske umenie*, *Lama Drukpa Kuenlay/Layma*, *dredy*

Johana - (*Lukáš 24,10*); jedna zo žien, ktorá prišla k hrobu; pozri *Vzkriesenie Ježiša*, *zbožné ženy pri hrobe*

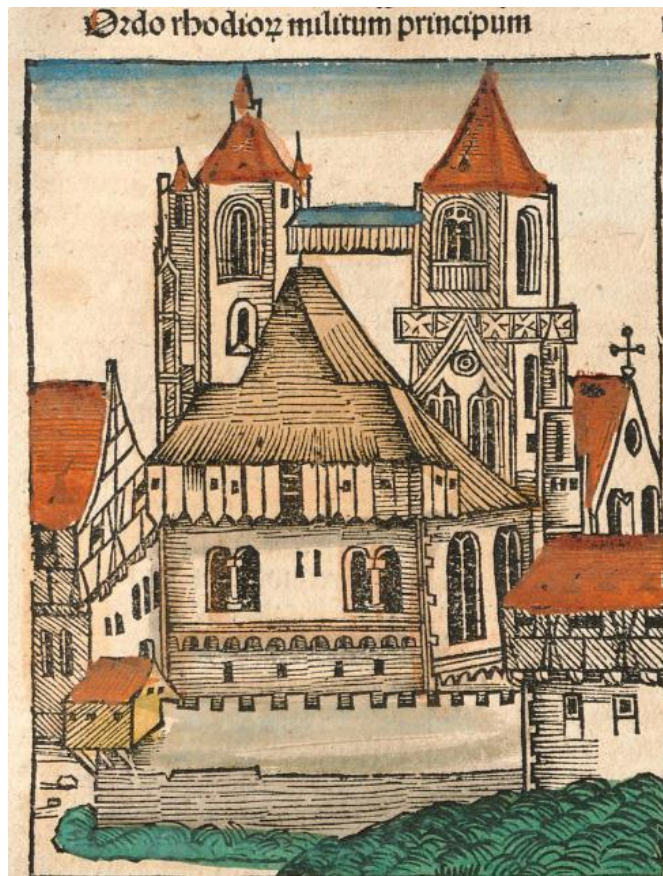
-v súvislosti s heslom *Hlava Jána Krstiteľa*: je možné, že potom, čo *Herodias* videla hlavu svojho nepriateľa, ktorú jej dcéra *Salomé* priniesla, nariadila sluhovi alebo otrokovi, aby ju diskkrétne zlikvidoval a dostal preč z domácnosti, ale tak, aby nepadla do rúk kresťanov; Písmo však hovorí, že *Herodias* a kráľ *Herodes* mali nejakých kresťanov vo svojej domácnosti, že manželka *Herodesovho* hlavného správcu *Chuzu*, *Johana* (spomínaná v *Lukášovi* 8,3) bola nasledovníčkou Ježiša; možno práve správca dostal inštrukcie hlavu zlikvidovať a jeho prostredníctvom sa *Jánova* hlava dostala do Ježišovho spoločenstva

Johannes - Ján

johaniti - tiež *maltézski rytieri*, *rhódski rytieri*, rád svätého Jána; katolícky *rytiersky rád* založený 1048 pri chráme P. Márie na *Síone* pri *Jeruzalemu*; pôvodný cieľ charitatívny (chrániť jeruzalemských pútnikov) sa pod vplyvom *templárov* zmenil na vojenský rád zameraný na boj proti *moslimom*; po dobytí Jeruzalema *Saracénmi* preložené sídlo na hrad *Margat*, neskoršie na *Cyprus* a *Rhodos*

(preto názov rhódski rytieri), od 1530 pred Turkami presídlili na *Maltu* (> názov *maltézski rytieri*, ich kríž - *kríž maltézsky*); bojové poslanie > obohatenie rádu > finančné podnikanie; nepriateľom rádu sa stali *templári* s rovnakými ambíciami, Veľká franc. revolúcia z 1789 (rád johanitov bol tvorený šľachtou), *Napoleon Bonaparte* (ovládnutie Malty johanitmi sťažovalo jeho výboje); oblečenie: čierne rúcho s bielym krížom s rozšírenými ramenami; rád uvedený do *Čiech* počas vlády Vladislava II. (pozri *románsky sloh* - Dudák); pozri *kríž maltézsky/johanitský*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Johanit%C3%A9>

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Rád rhódskych rytierov (Norimberská kronika, 1493)

johanitský kríž - *kríž maltézsky*

Johanka z Arku - *Jana z Arku*

Johannot Antoine - (†1852); obvykle pod menom Tony Johnnot; francúzsky rytec, ilustrátor a maliar

T. Johannot (rytec): Faust a Mefisto (ilustrácia Goetheho Fausta, 1845-1847)

John Bull - národná personifikácia *Veľkej Británie*, mužský náprotivok *Británie*; vznik na prelome 18.-19.st.; mužská mohutná postava, zvyčajne v čižmách a *cylandri* (zvyčajne s britskou *zástavou*); personifikácia popularizovaná satirikom Arbuthnotom a spisovateľom J. Swiftom; výtvarné využitie v *karikatúre*; pozri *symbols a personifikácie národné; atribúty, symbols, alegórie a prirovnania; Anglicko*

John Reed Club - jedna z výtvarných skupín v rámci *proletárskeho umenia*; skupina amerických umelcov sympatizujúca teoreticky s revolučnými komunistickými ideálmi a s americkým hnutím New Deal (Nový údel); založená 1930

Johns Jasper - pozri *white writing*

https://en.wikipedia.org/wiki/Jasper_Johns

J. Johns: Biela zástava (enkaustika, olej, novinový papier a drevené uhli na plátne, 1955)

Johnson William H. - (†1970); americký maliar v štýle *expresionizmu* a *primitivizmu*; pozri *americkí maliari*

<http://www.wikiart.org/en/william-h-johnson/harlem-street-1941>

W. H. Johnson: Harlemská ulica (1941)

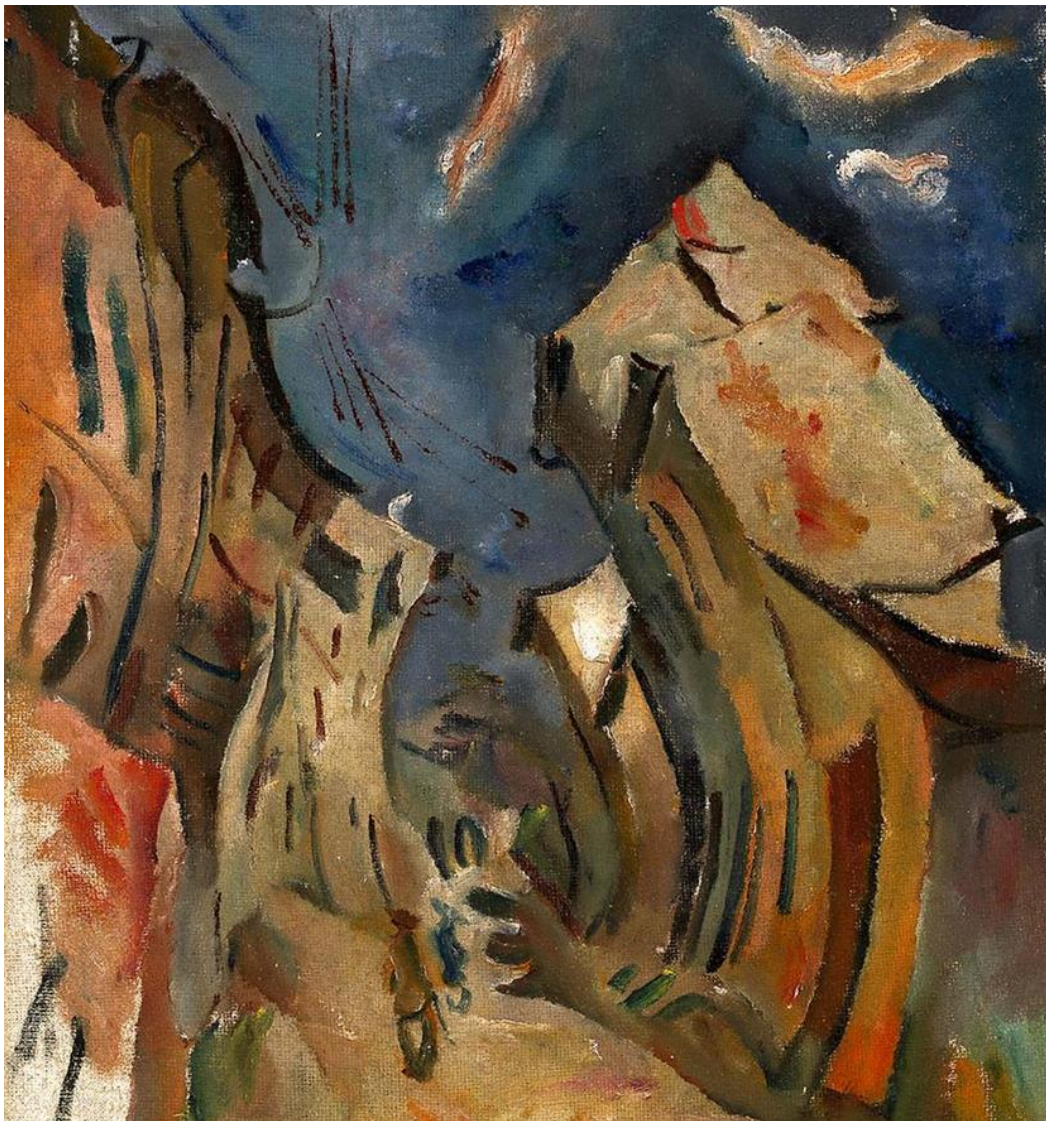
W. H. Johnson: Harlemská scenéria s mesiacom v splne (1940)

W. H. Johnson: High Life, Harlem (1940)

W. H. Johnson: Zberači bavlny Cotton Pickers (1940)

W. H. Johnson: Cagnes-sur-Mer (1927)

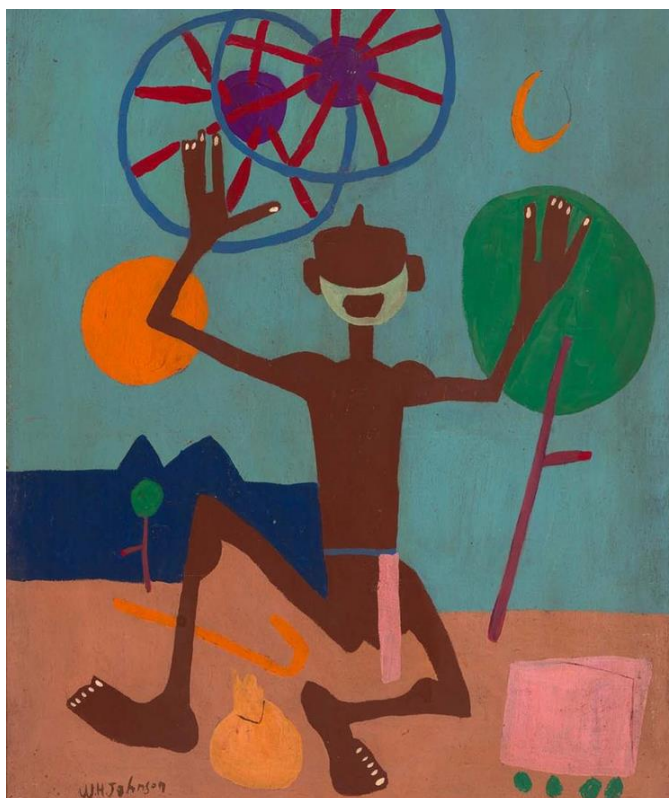
W. H. Johnson: Scéna z učebne (1946)

W. H. Johnson: Nehru a Gándi (1946)

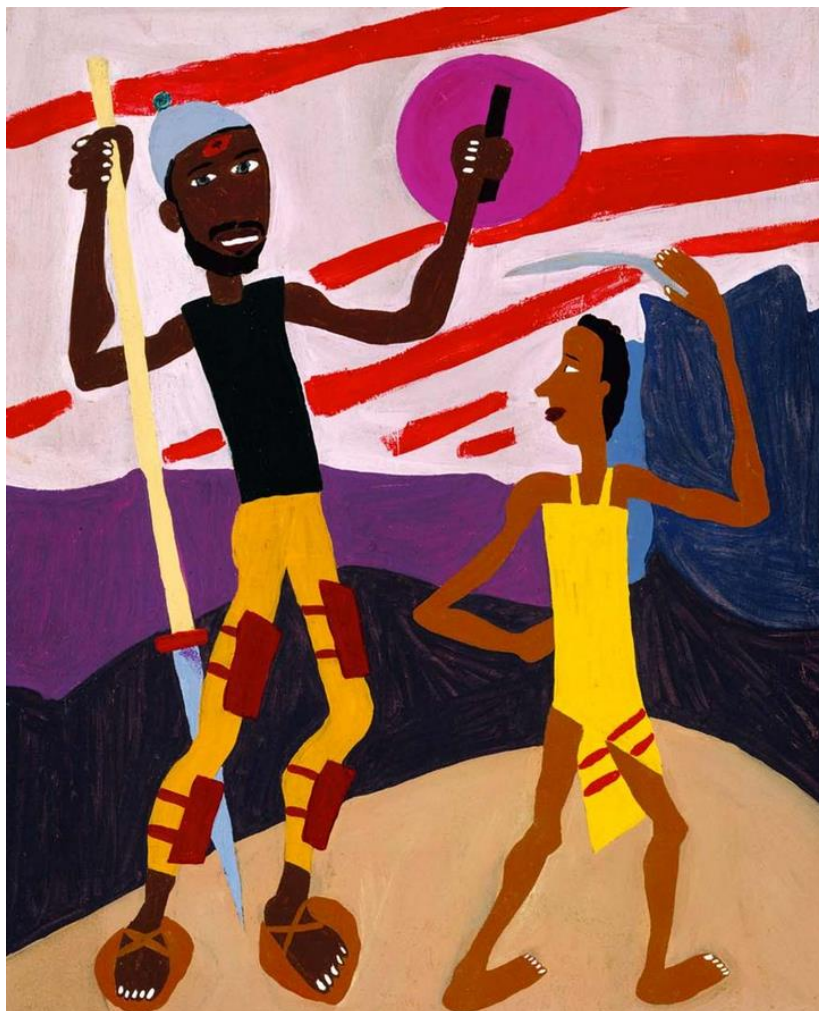
W. H. Johnson: Nech sú moji ľudia slobodní (1945)

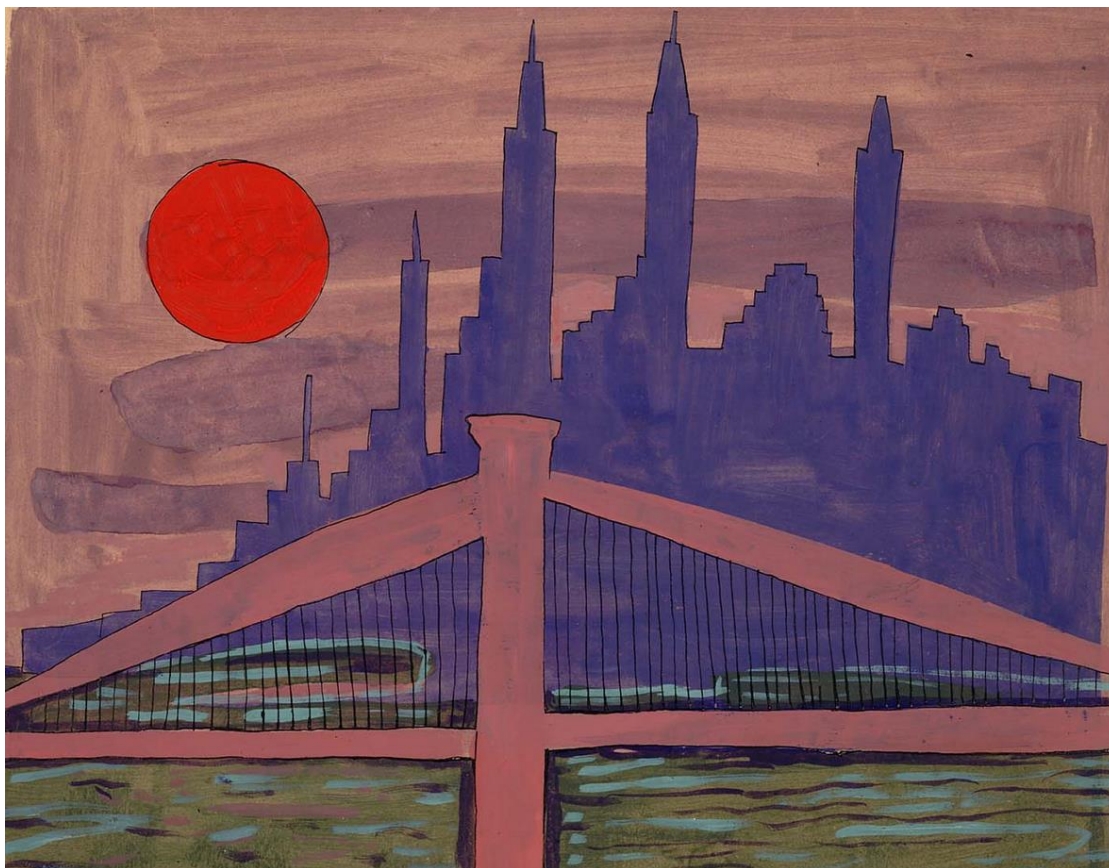
W. H. Johnson: Ezechielovo videnie kolies (1945)

W. H. Johnson: Oplakávanie (1944)

W. H. Johnson: Dávid a Goliáš (1944)

W. H. Johnson: Newyorská panoráma v noci (1943)

Jom kipur/Deň zmierenia - najväčší sviatok *židovského kalendára*, ktorý pripadal na 10.deň mesiaca tišrí (september – október); Bol stanovený *Tórou* (Levitikus 16,29-34; 23,27-32; Numeri 29,7) ako deň očisty od hriechu. V ten deň je predošlé správanie každého človeka vážené na váhach a jeho osud je zapísaný do Knihy života Sefer ha-chajim; v tento sviatok starí *Izraeliti* vyhli do *púšte* capa *Azazela*, ktorý bol rituálne obťažkaný *hriechmi* kmeňa; v časoch *jeruzalemského chrámu* vstupoval veľkňaz do veľsvätyne debír, aby predložil obeť a v oblaku dymu sa mu zjavil *Jahve*; pozri *židovské sviatky*; porovnaj *Svätý rok*; pozri *Adonaj*

M. Gottlieb: Židia sa modlia v synagóge na Jom Kippur (1878)

Jonáš - malý prorok (dielo malého rozsahu); hebr. יוֹנָה /Jona, tiberian. Yona - „holubica“; arab. يونس /Yunus, Yunis alebo يونان /Yunan; lat. Ionas; prorok zo severného kráľovstva Izraela v asi 8.st.pr.Kr.; titulná ústredná postava v knihe Jonáš; známy pre bytie v prehltutej rybe alebo veľrybe, v závislosti na preklade; biblický príbeh o Jonášovi sa opakuje s niekoľkými významnými rozdielmi v *Koráne*; štvorkapitolový spis uvádzaný medzi prorockými knihami, približujúci prorokov príbeh: Jonáš neuposlúchol Boží príkaz obrátiť na správnu cestu hriešnych obyvateľov *Ninive* (pozri *Sancherib*); nastúpil na loď, aby bol čo najďalej od mesta, a preto ho za *trest* na mori počas *búrky* zhltna veľryba (povedal námorníkom, že búrka je trest, ktorým zoslal na neho Boh, a sa utíši sa, keď nebude na lodi; vtedy ho námorníci „obetovali“ Bohu a hodili cez palubu do vln, kde ho prehltla ryba); až po prosbe Boha za odpustenie ho na tretí deň vyvrhla na breh; v Ninive obyvatelia počúvnu prorokove slová a Boh sa nad nimi zľutuje; Jonáš pôvodne nesúhlasil so záchranou hriešneho mesta a bol poučený o *Božom milosrdenstve*; spis pochádza z obdobia po *babylonskom zajatí* 4.-3.st.pr.Kr.; pozri *biblia*

Baleka v súvislosti s heslom *proroci*: zobrazovaný ako holohlavý muž

Biedermann v súvislosti s heslom *ryba*: v biblickej *typológii*, ktorá hľadá paralely *Starého* a *Nového zákona* (pozri *paralelizmus*) je veľryba (pozri *ryba*), ktorá zhltna Jonáša a potom ho vyplula, symbolom *Krista*, ktorý vstal z mŕtvych (v tomto prípade Biedermann mal zrejme na mysli Jonáša ako paralelu ku Kristovi, ktorý na tretí deň vstal z mŕtvych, a nie rybu/veľrybu, napriek tomu, že tá je jedným z Kristových symbolov)

<http://en.wikipedia.org/wiki/Jonah>

<http://www.tali-virtualmidrash.org.il/SearchResultsEng.aspx?ts=15>

<https://www.google.sk/search?q=profete+Jonas&esqv=2&biw=1852&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=5hxmVcr8L8TtUsqxlGn&ved=0CDUQsAQ&dpr=1#imgsrc=TP5qShjUaD9XXM%253A%3BuCPd9e0slwqq8M%3Bhttp%253A%252F%252Fblogs.21rs.es%252Fareo>

<http://www.orthodoxartsjournal.org/jonah/>

Mikuláš z Verdunu: Obetovanie Jonáša (champlevé, oltár v Klosterneuburgského opátstva, Rakúsko, 1181)

Prorok Jonáš a veľryba (hebrejská Cervera Bible, 1299-1300)

Obetovanie Jonáša. Jonáš vyvrhnutý veľrybou (St. Omer žaltár, 1330-1340)

Jonáš a veľryba (Kompedium Chronicles, 1400)

Prorok Jonáš (ikona)

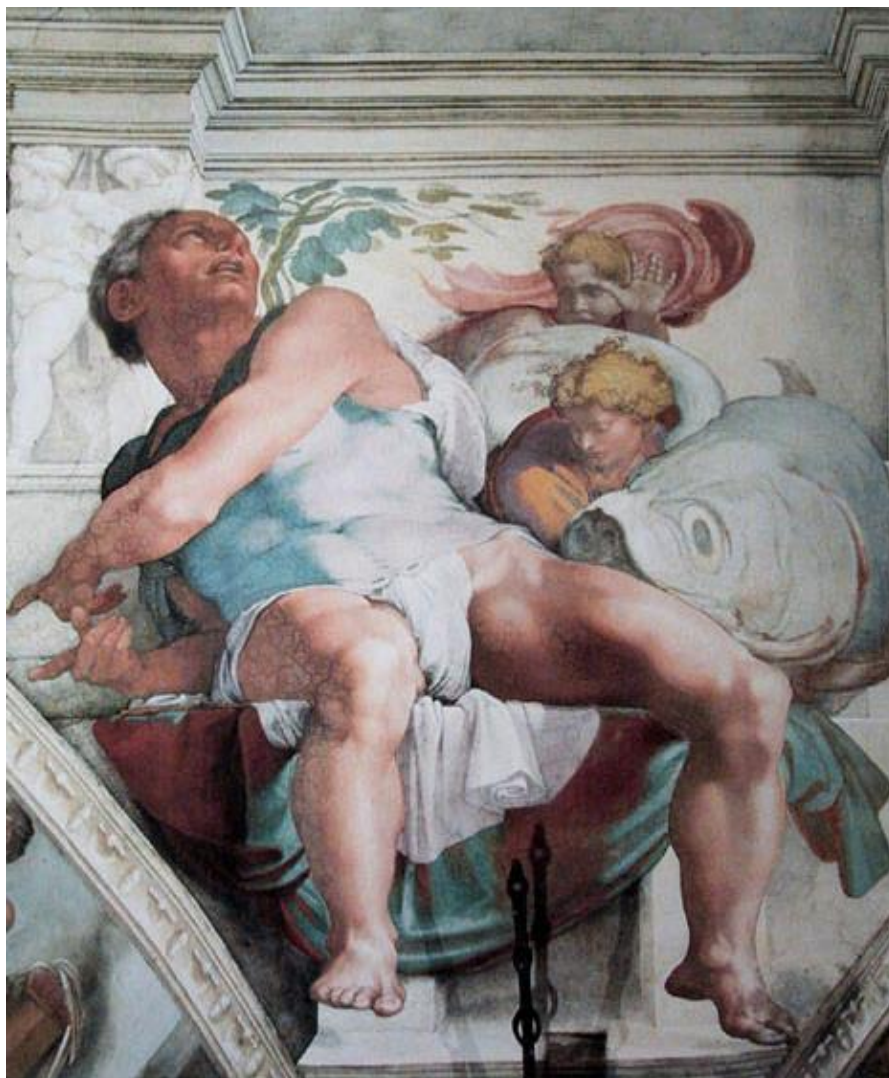
Johann Teufel: Jonáš vyvrhnutý veľrybou na breh (drevoryt, 1540-1570)

Prorok Jonáš prehltnutý veľrybou (sefardský manuscript, Biblia Kennicott, 1476)

Príbeh Jonáša (stredoveká miniatúra)

Michelangelo: Prorok Jonáš (freska v Sixtínskej kaplnke, Vatikán, 16.st.)

Okruh B. Baldini a Maso Finiguerra: Prorok Jonáš a veľryba (rytina, 1470-1475)

Autor neuvedený: Jonáš na skale a veľryba (drevoryt z „Flavii Josephii des Hochberühmten Jüdischen Geschichtsschreibers Historien und Bücher“, 1578)

P. Brill: Jonáš hodený veľrybe (kresba, 1569-1626)

H. met de Bles: Búrka na mori s obetovaním Jonáša (16.st.)

J. Brueghel st.: Pobrežná krajina s obetovaním Jonáša (1625)

J. Umbach: Jonáš a veľryba (lept, 1645-1700)

A. Wierix: Jonáš na brehu (rytina, 1575-1625)

H. Wierix: Obetovanie Jonáša (16.-17.st.)

L. Ciamberlano: Prorok Jonáš (rytina, 1600-1640)

P. Galle podľa M. van Heemskercka: Jonáš vyvrhnutý veľrybou na breh (rytina, 1566)

Gervinus Calenius (tlač): Jonáš a veľryba (1580)

H. Weigel (tlač): Jonáš a veľryba (1560)

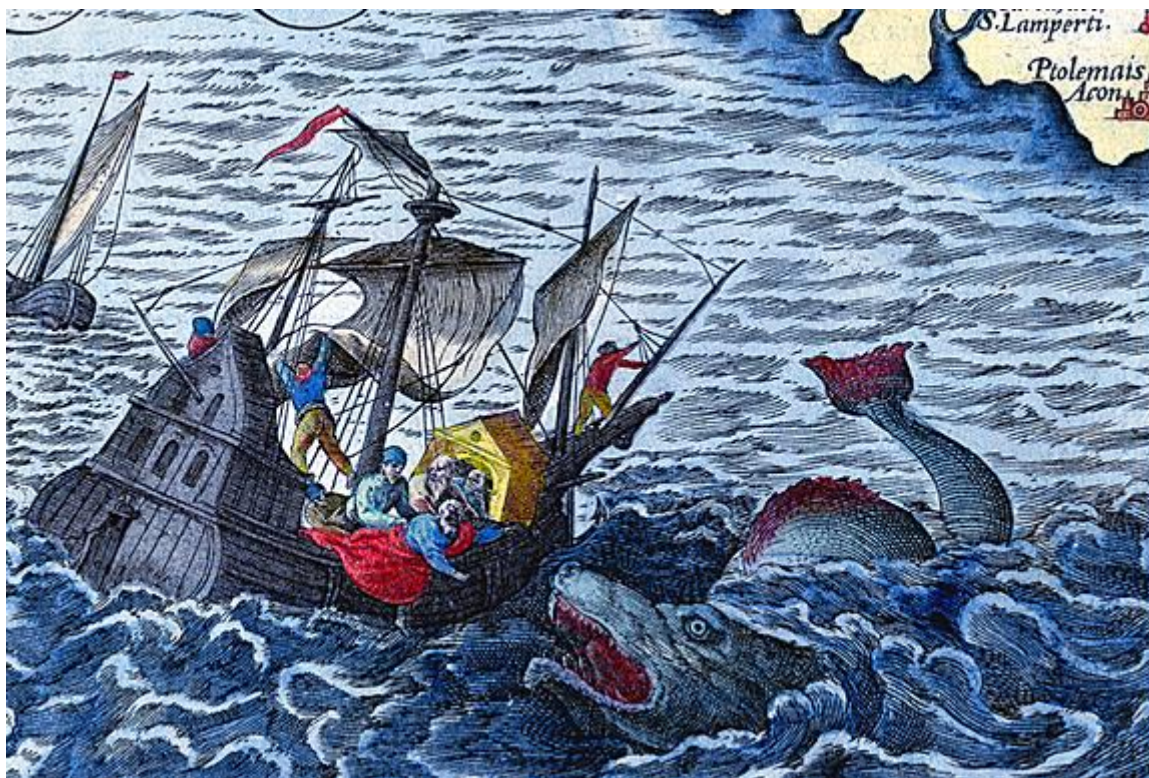
J. Ch. Weigel: Jonáš a veľryba (medirytina z Bible ectypa, 1695)

Ch. Weigel st.: Jonáš káže v Ninive (medirytina z Bible ectypa, 1695)

Podľa D. Barendsza: Obetovanie Jonáša (rytina, 1580-1600)

Jonášov pád z lode (farebná medirytina, Terra Sancta od Abraham Ortelius, 1585)

J. Sadler I podľa D. Barentsza: Jonáš Jonáš vyvrhnutý veľrybou (1580-1592)

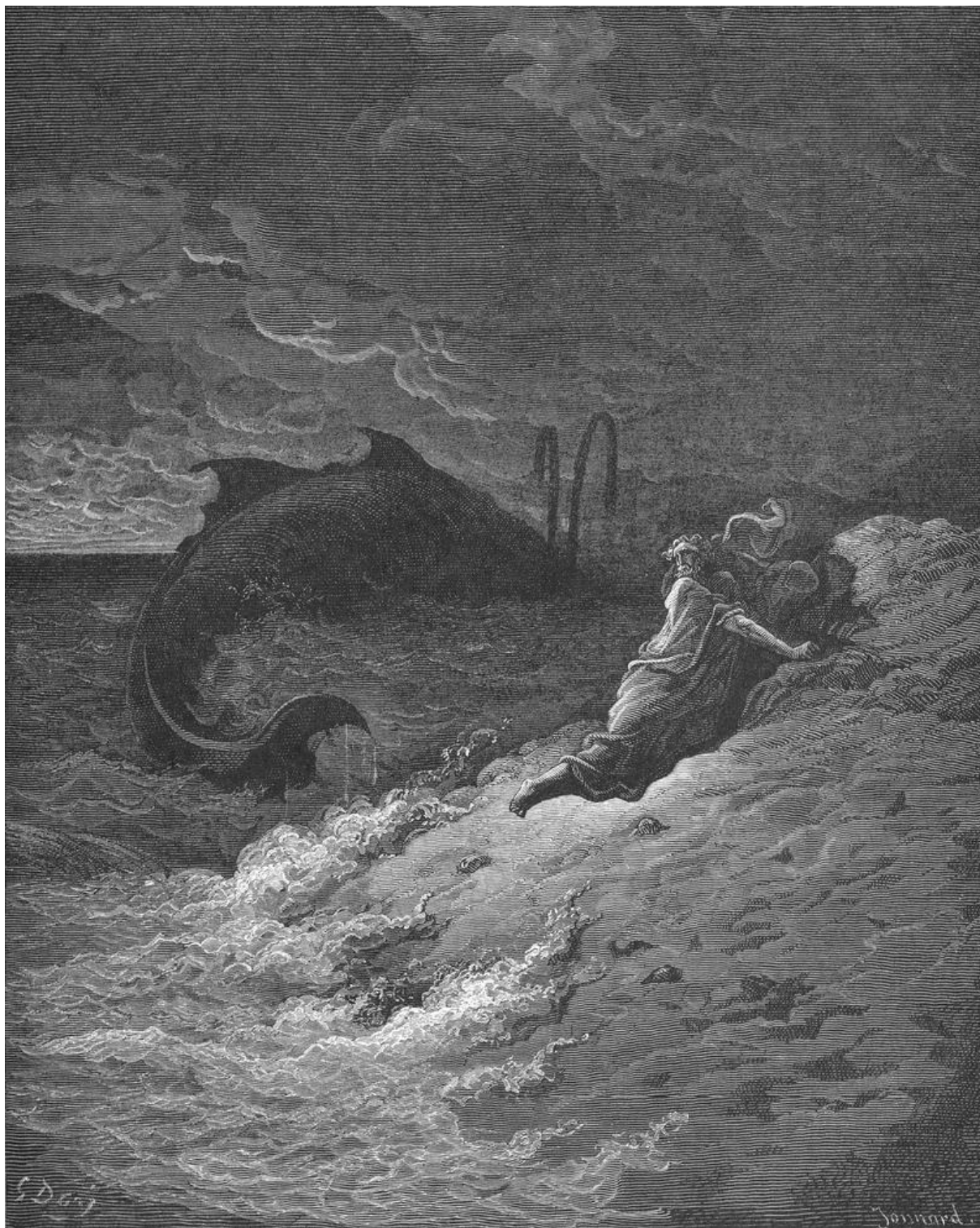
P. Lastman: Jonáš a veľryba (1621)

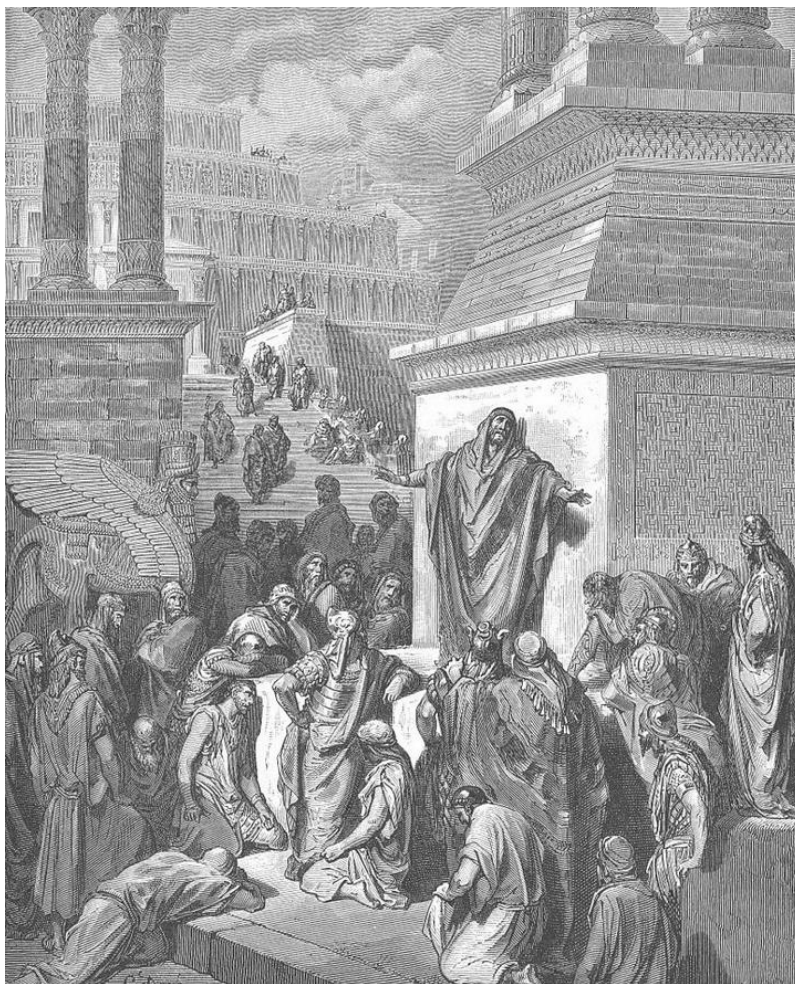
C. Luyken, Ch. Weigel (vydavateľ): Jonáš sedí pod ricinovým krom (kolorovaná medirytina, okolo 1708)

C. Luyken, Ch. Weigel: Jonášov útek (kolorovaná medirytina, okolo 1708)

G. Doré: Prorok Jonáš vyvrhnutý veľrybou (drevoryt, 1883)

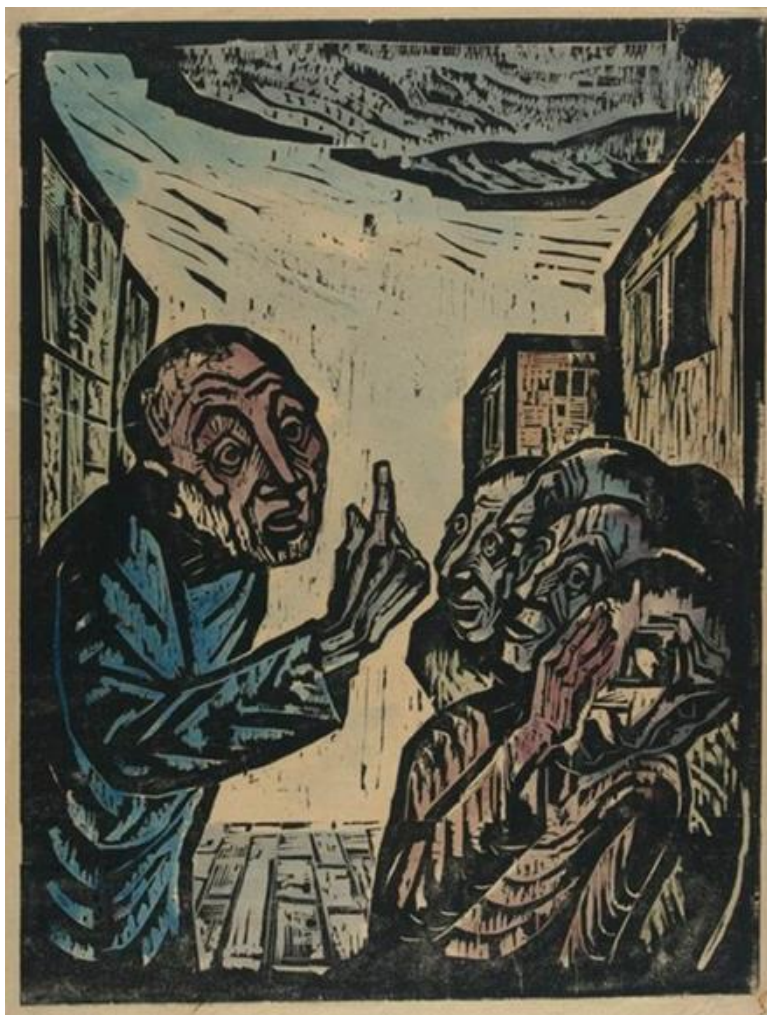
G. Doré: Prorok Jonáš káže v Ninive (drevoryt, 1883)

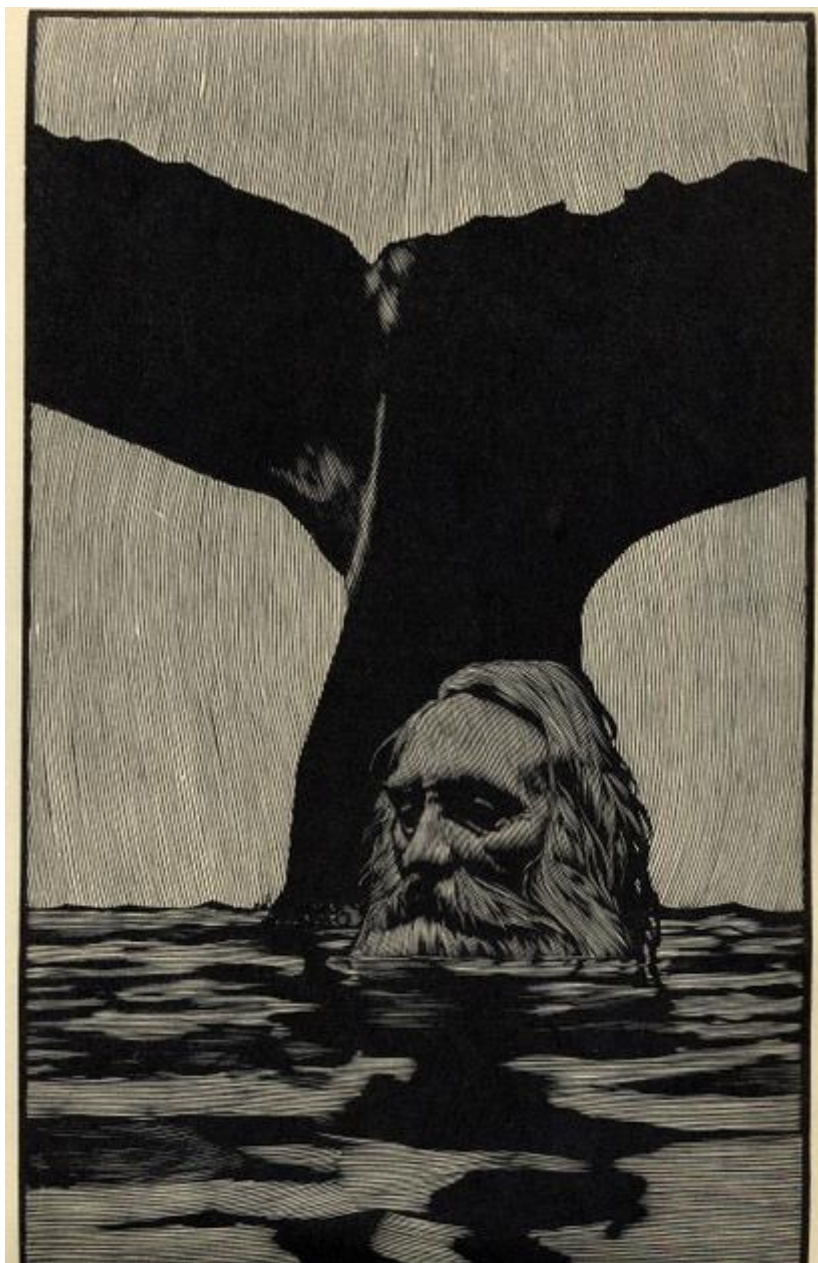
J. Steinhardt: Jonáš hľadá ochranu v tieni ricínového kra (1953)

J. Steinhardt: Jonáš vyvrhnutý veľrybou (farebný drevoryt, 1951)

J. Steinhardt: Jonáš káže predstaviteľom Ninive (ručne maľovaný drevoryt, 1923)

B. Moser: Jonáš a veľryba (drevoryt, 20.st.)

Jonášovo znamenie/Židia žiadajú od Ježiša znamenie - (Matúš 12,38-45; Lukáš 11,29-32)

<http://www.mojakomunita.sk/web/didymus.oamd/blog/-/blogs/jonasovo-znamenie>

A. Wierix: Židia žiadajú znamenie od Ježiša (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

Jonatan - hebr. יְהוֹנָתָן / Yəhōnātān alebo Yehonatan; spolu s Davidom (hebrejsky : דָּוִד Dawid alebo David) boli hrdinskými postavami kráľovstva Izraela; priaznivo o nich píše *Knihy Samuelove*; Jonatan bol najstarším synom Saula, kráľa Izraela z rodu *Benjamina*, a Dávid bol najmladším synom Jesseho z *Betlehema* (pozri *koreň Jesse*); Jonatan i Dávid mohli súperiť o korunu, ale kráľom sa nakoniec stal Dávid; biblický text nepíše výslovne o povahe vzťahu medzi Dávidom a Jonatanom; podľa

tradičnej náboženskej interpretácie išlo medzi dvomi hrdinami o platonickú lásku; neskôr stredoveká a renesančná literatúra vykreslila príbehu s dôrazom na silné osobné priateľstvo medzi mužmi s črtami romantickej lásky; obaja bojujú proti *Filištínom*, Jonatan je však zabitý na hore Gilboa spolu so svojimi dvoma bratmi a tam Saul spácha samovraždu; pozri *starozákonné postavy, biblia*

-zvláštne priateľstvo Jonatana a Dávida začalo krátko po tom, čo Dávid zabil *Goliáša*; dvaja bojovníci proti *Filištínom* uzavreli zmluvu o priateľstve; Jonatan vedel, že Dávid mal Ducha Božieho (bol vybraný Bohom), a preto nebol žiarlivý Dávida a nepovažoval ho za súpera ako jeho otec *Saul*; Jonatan netúžil Dávida zabiť, ale prihováral sa za neho; keď bol Dávid nútený utiecť, Jonatan sa s ním stretol a uzavrel zmluvu, v ktorej Dávid sa tiež zaviazal, že jeho i jeho dom (rod, rodinu) bude chrániť

http://en.wikipedia.org/wiki/David_and_Jonathan

<https://www.google.sk/search?q=Schnorr+von+Carolsfeld:+David+and+Jonathan&espv=2&biw=1858&bih=995&tbn=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjF5dfe257KAhUKnBoKHUsWC38QsAQIGQ&dpr=1>

Dávid a Jonatán (francúzsky iluminovaný rukopis „Somme le Roy“, 1290)

C. Luyken: Jonatán objíma Dávida (ilustrácia z *Historiae Celebriores Veteris Testament Iconibus Representatae*, 1712)

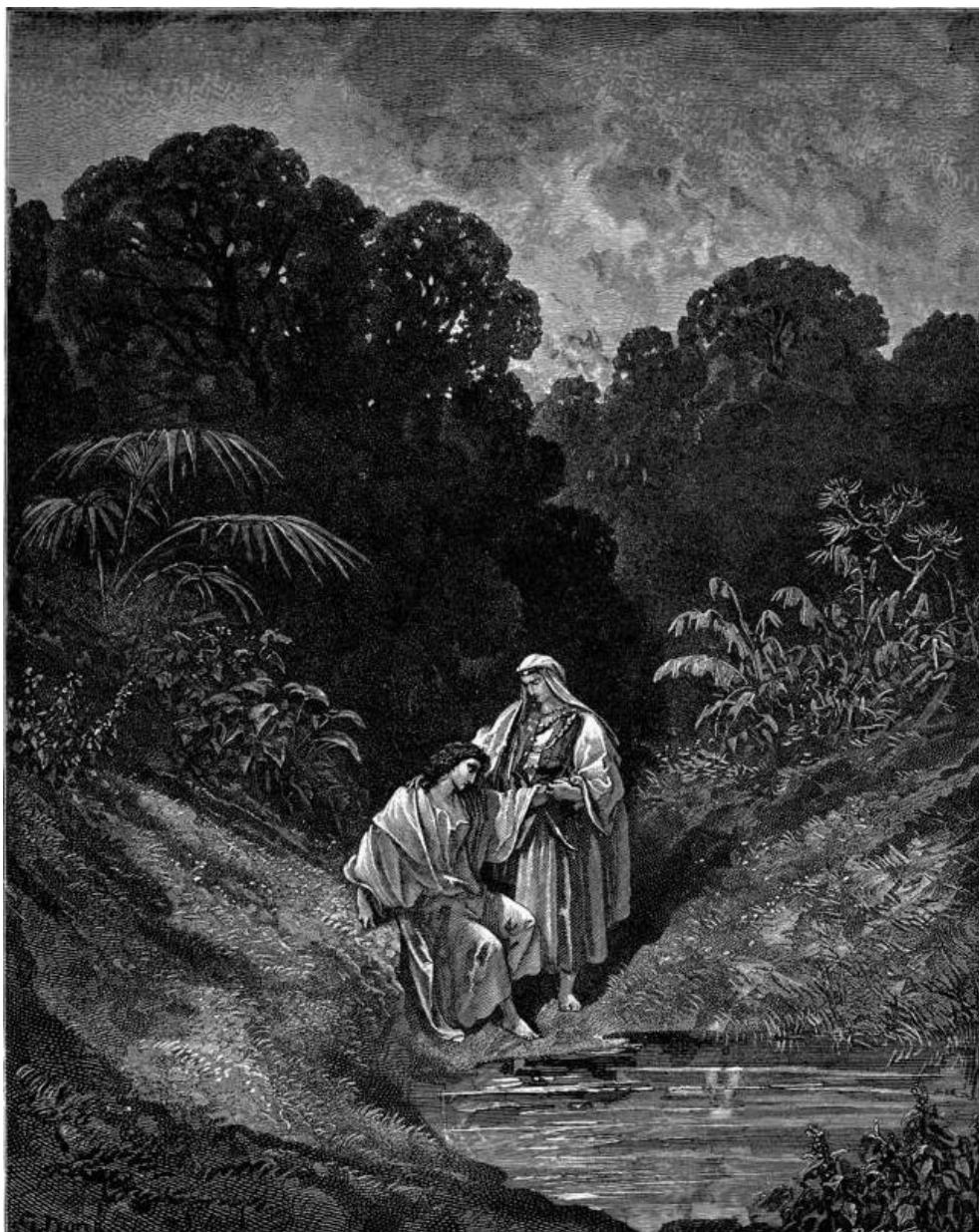
Rembrandt: Dávid a Jonatán (1642)

Cima da Conegliano: Dávid a Jontán s hlavou Goliáša (1505)

J. Schnorr von Carolsfeld: Dávid a Jonatan (1860)

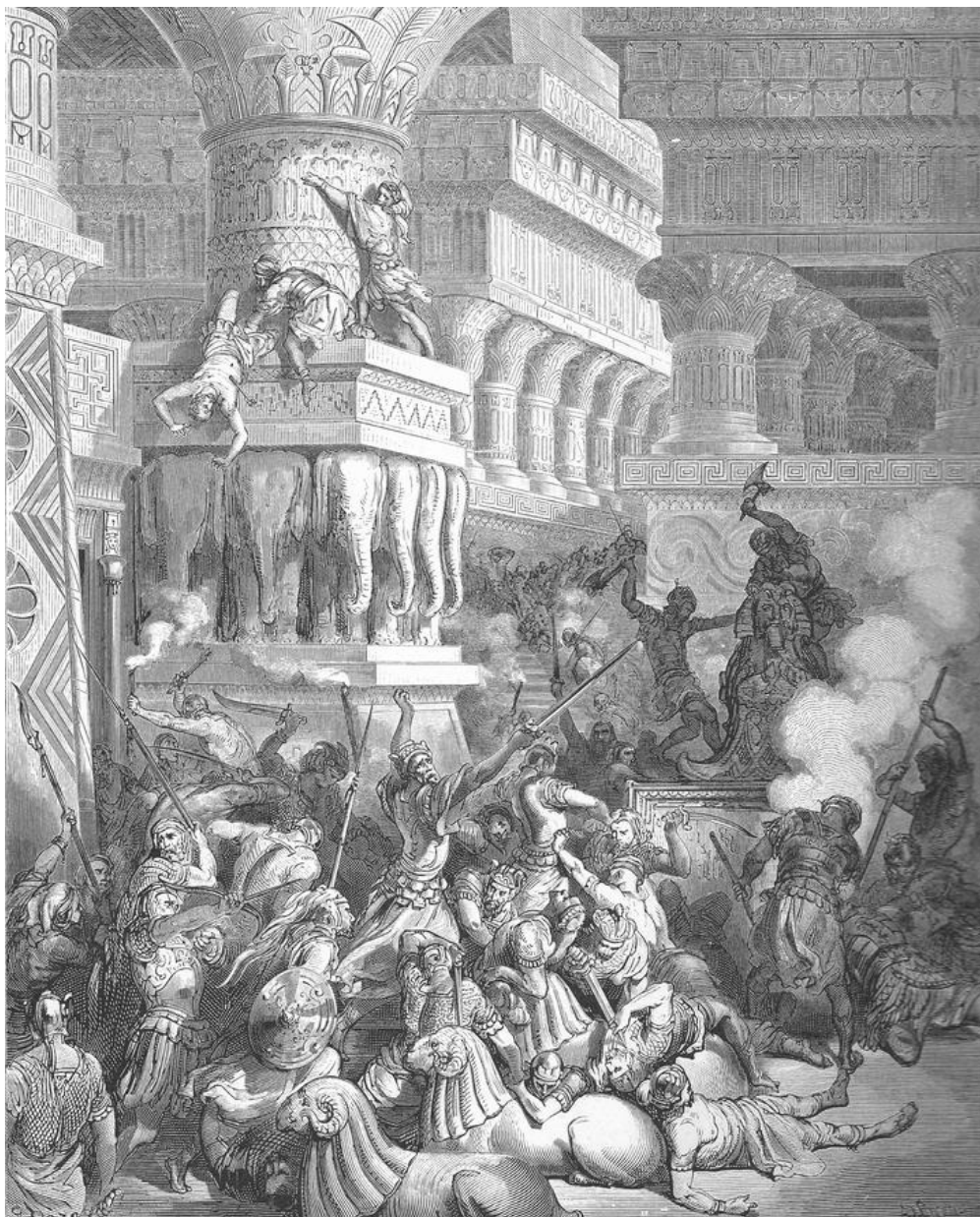

G. Doré: David a Jonatan (19.st.)

Jonathan Apphus - (†143pr.Kr.); gréc. Ἰωνάθαν Ἀποφύς/Jonathan Apfus – „Jonatán diplomat“ v narážke na jeho osobitosť; hebr. יונתן הוּפְסִי; tiež Jonatán Makabejský; (*IMachabejských 10*); syn jeruzalemského kňaza *Matatiáša* a brat *Júdu Machabejského*; obaja bratia boli predstaviteľmi židovskej vzbury proti *Antiochovi IV. a Seleukovskej ríši*; po otcovej smrti (†167pr.Kr.) prevzal Judáš Machabejský vojenské vedenie židovského povstania; Jonatán bol jedným z jeho poručíkov a osvedčil sa v mnohých bitkách; po smrti Júdu v bitke o Elasu (†160pr.Kr.), v ktorej boli židovskí bojovníci porazení, Jonatán prevzal velenie a so zvyškom armády prchol na východ od Jordánu; v nasledujúcich rokoch viedol partizánsku vojnu; plnú teroru a hrôzy; zomrel potom, čo padol do pasce, ktorú mu nastražil Diodotus Tryphon, ktorý ho pozval na priateľské stretnutie do Scythopolis a sľúbil mu Ptolemaidu a ďalšie pevnosti; Jonatán bol zajatý a všetkých tisíc židovských bojovníkov, ktorí ho sprevádzali, bolo zabitých; keď sa Tryphon chystal vstúpiť do Judei, velenie prebral Jonatánov brat Simon, ktorý sľúbil dať za prepustenie brata 100 talentov a Jonatánových synov ako rukojemníkov, hoci Tryphonovi neveril; Tryphon vážne neoslobodil a rozhnevaný vojenskými akciami Simona, dal popraviť Jonatána v Baskama, v krajine na východ od Jordánu; o osude Jonatánových synov nie je nič známe; Jonatán Makabejský bol pochovaný na Modin; jedna z Jonatánových dcér bola pramatkou *Flavius Josephus* (Josephus: „Vita“, § 1).

[https://en.wikipedia.org/wiki/Jonathan_\(name\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Jonathan_(name))

<http://www.jewishencyclopedia.com/articles/8773-jonathan-maccabeus>

G. Doré: Jonatán rúca chrám Dágon (drevoryt, 1866)

Jongind Johan Barhold - (†1891); holandský maliar a grafik, žijúci prevažne vo *Francúzsku*; maľoval netradičné pohľady na *Paríž*, parížske ulice; jeho diela ovplyvnili rodiaci sa *impresionizmus*; pozri *krajinomalba*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Johan_Barhold_Jongkind

J. B. Jongind: Pohľad na Notre-Dame od dokov Tournelle (1852)

Joncherie Gabriel-Germain -

G.-G. Joncherie: Banket s bielym porcelánovým servisom (1824-1844)

joni - zobrazenie ženského *lona*; v staroindickej kultúre chápané ako zdroj života (pozri *symbol plodnosti*); spolu s *lingamom* výraz tvorivej energie; v stredovekých *mystických* teóriách *kozmickej prázdnoty*, *mystická nula*; pozri *kozmos*, *nula*

Jónovia - Iónovia

jónsky poriadok - iónsky poriadok

jónsky stĺpový poriadok - iónsky stĺpový poriadok